

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Бурятия

МО "Курумканский район"

МБОУ "Дыренская СОШ"

РАССМОТРЕНО

на заседании МО

Бадармаева С.Б.

от «30» 08 2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Замдиректора по УВР

Вандаев З.Б.

«30» 08 2023г.

УТВЕРЖДЕНО

[Укажите должность]

[Бадмаева Э.Ж.,

Приказ №6
от «01» 08 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родная (бурятская) литература»

для обучающихся 7-9 классов

с Алла
2023г

ТАЙЛБАРИ БЭШЭГ

«Буряад литература» гэхэн курсын ажалай программа хадаа Россиин Федерациин хуралсалай Министерствын тогтоолнууд дээрэ үндэһэлжэ зохёогдоһон хуралсалай программа болоно:

- Федерального закона «Об образовании в Российской Федерации» от 29.12.2012 г;
- Закона Республики Бурятия от 13.12.2013 № 240-V «Об образовании в Республике Бурятия»;
- Закона Республики Бурятия от 10 июня 1992 г. №221-XII«О языках народов Республики Бурятия» (с изменениями и дополнениями);
- Федерального государственного стандарта основного общего образования (утвержден приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 декабря 2010 г. № 1897 «Об утверждении и введении в действие федерального государственного образовательного стандарта основного общего образования» (зарегистрирован в Минюсте России 6 февраля 2015 г., рег. номер 35915);
- приказа Министерства образования и науки Российской Федерации от 29.12.2014 г №1644 «О внесении изменений в приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 декабря 2010 г №1897 «Об утверждении федерального государственного стандарта основного общего образования»;
- приказа Министерства образования и науки Российской Федерации от 31.12.2015 № 1577 «О внесении изменений в федеральный государственный образовательный стандарт основного общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 декабря 2010 г. № 1897» (Зарегистрирован в Минюсте России 02.02.2016 № 40937);
- Федеральных перечней учебников на 2020-2021 учебный год (утверждены приказом Минпросвещения России от 08 мая 2019 № 233 «О внесении изменений в федеральный перечень учебников, рекомендуемых к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования, утверждённый приказом Министерства просвещения Российской Федерации от 28 декабря 2018 г. № 345»;
- СанПиНа 2.4.2.2821-10 "Санитарно-эпидемиологические требования к условиям и организации обучения в общеобразовательных учреждениях"» (утверждены постановлением Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 29 декабря 2010 г. №189, зарегистрированным в Минюсте России 3 марта 2011 г., рег. номер 19983);
- постановления Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 30.06.2020 г. №16 «Об утверждении санитарно-эпидемических требований к устройству, содержанию и организации работы образовательных организации и других объектов социальной инфраструктуры для детей и молодежи в условиях распространения новой коронавирусной инфекции (COVID-19)»;
- Примерной основной образовательной программы основного общего образования протокол №1/15 от 08 апреля 2015 г;
- Основной образовательной программы основного общего образования МБОУ «Дыренская средняя общеобразовательная школа»;
- Устава МБОУ «Дыренская средняя общеобразовательная школа», утвержденного постановлением администрации МО «Курумканский район» № 439 от 21.12. 2015 г.

-Учебного плана МБОУ «Дыренская средняя общеобразовательная школа» на 2023-2024 учебный год.

Уран хайханай литература бэшэмэл үгын искуство, тиимэһээ уран зохоол зохоходоо, уран хурса, шэмэг удхатай үгэ гол түлэб аргуудай нэгэн болоно гэжэ хурагшадтаа хододоо хануулжа байха гэжэ программа зохёогшо дурадхана. /С.Ж. Балданов «Буряад хургуулийн программа. Буряад литература. V-XI классууд»/.

Нүгөө талаһаа, уран зохёол хүн тухай, тэрэнэй доторой байдал, хүниие тойрон байһан оршон байдал, байгаали, хүнэй ажабайдал, арад зоной ажамидалар г.м. тухай зохёогдохон байдаг. Бодото юумэнүүд, үнэн болоһон үйлэ хэрэгүүд, бодото байдал уран зохёолой, уран хайханай литературы үндэһэн боложо хэрэлэгдэдэг. Уран зохёолшо бодото байдал дээрэ үндэһэлжэ, тэрэниие ханажа ухаан бодолойгоо хүсөөр, ханаагаараа тэрэниие уран гоё болгожо, ном соогоо уран хайханаар, гоёор зохёогдохон байдал бии бодгодог. Энэ байдалын үнэн бодото байдалда адирхуу байдаг. Тиимэһээ хурагшадта ойлгуулха шухала гэжэ хараалагдана.

Уран хайханай литература гү, али уран зохёол шудалан үзэлгын гол **зорилгонууд** гэдэл:

- уран хайханай литература хүнэй, хүн түрэлтэнэй ажамидаларда тусхай хуури эзэлдэг, тэдэнэй хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ шанартай гэжэ ойлгуулха;
- уран хайханай литература шудалан үзэлгэ хадаа түрэл арадайнгаа ба бэшэшье арадуудай соёл болборсол, ёһо заншал ойлгожо абалгын тусгаар арга гэжэ ойлгуулха;
- искуствын этико-эстетическэ компонент байгуулха гуманитарна ойлгосонууды тайлбарилжа үгэхэ;
- уран зохёол уншаха дуратай болгохо, гоё хайханиие наринаар ойлгодог мэдэрэл хүмүүжүүлхэ;
- бодото байдал, ажабайдал ба искуство, оршон тойрониие зүбөөр сэгнэжэ, тэдэндэ үнэтэй сэнтэйгээр хандахые хургаха;
- аман ба бэшэмэл хэлэлгэдэ хургаха, тэрэниие хүгжөөхэ;
- хурагшад уран хайханай зохёол зүбөөр, хүсэд дүүрэнээр хадуужа абаха, шэнжэлжэ, сэгнэжэ хураха гол түлэб теоритико- литературна, эстетическэ ойлгосонуудтай болохо ёһотой.

Уран хайханай литература зүбөөр, хүсэд дүүрэнээр, гүнзэгыгөөр ба өөрынгөө ажамидаларда туһатайгаар ойлгожо абахын тула хурагшадые ойлгомжын аппараттай болгохо. Ушар иимэһээ программа дотор литературы теоридо онсо анхарал хандуулагдана.

Уран зохёолой гол удха, байгуулга, хэлэ зүбөөр ойлгуулха, хурагшадый ханал бодол зүбөөр бүрилдүүлхэ, ухаан бодолоо хэлэжэ хургаха хэрэгтэй. Класс бүхэндэ хэлэ хүгжөөлгөөр тусгаар саг хараалагдана.

Энэ программа зохёогдоходоо, баазова теоритико- литературна ойлгосонууд дээрэ үндэһэлжэ, тэдэниие гол принцип болгон байгуулагдаа. Класс бүхэндэ өөр өөрын баазова теоритико – литературна ойлгосо онсологдоо гэдэл иимэ:

Тус программа дотор түрүүшынхисэ буддын шажанай хургаал, тэрэнтэй нягта холбоотой бурхан багшын хургаалнууд дээрэ үндэһэлжэ зохёогдохон зохёолнууд оруулагдаа. Гэбэшье шажан мүргэл тухай ганса дунда классуудта үзөөд үнгэрхэ бэшэ, харин Буддын шажанай, бөө мүргэлэй хургаалнуудые бүхы классуудта дурдажа, хурагшадта хануулжа, мэдүүлжэ байха хэрэгтэй.

Программа дотор нилээн ехэ хуури арадай аман зохёолнуудта үгтөө. Юуб гэхэдэ, энээнгүйгөөр литературы асуудалнууд, илангаяа уран хайханай ёһо заншал, литературна

хүгжэлтын, ментальна ёһо заншалнууд г.м. хүсэд найнаар ойлгогдохогүй. Гэхэтэй хамта уран найханай литература хадаа арадай аман зохёолой үргэлжэлэл гэжэ хэлэхэдэ болоно. Мүнөө үеын литературна зохёолнууд аман зохёолнуудгүйгөөр бэшэгдэнгүй.

Һурагшадай үргэн дэлисэтэй байхын хажуугаар, түрэл литератураа найнаар ойлгожо абахын тула программа дотор буряад литературада бии болоһон шэнэ зохёолнууд оруулагдаа. Хуушан программанууд соо, номууд соо байһан зарим зохёолнууд гаргагдаһан, зариманиинь классуудаар һэлгэгдэн үгтэһэн байна. Коммуникативно-творческо ажалнуудые хэрэглэжэ болохо байна.

Тус программа соо һурагшад гол түлэб иимэнүүд **онол шадабаритай болохо** гэжэ хараалдагдана:

- үзэг бэшэгэй талаар зүбөөр, алдуугүйгөөр ба удхатайгаар (удхыень ойлгожо) уншаха оньһон аргатай, дадалтай болохо;
- уран хурсаар уншаха шадабаритай болохо;
- уран зохёолые сюжетно- композиционно нэгэдэл гэжэ хадуужа абаха;
- уран зохёол дотор авторыень, тэрэнэй зохёол соо зураглагдаһан геройнуудта ба үйлэ хэрэгүүдтэ, ушарнуудта, уншагшадта хандалгыё ойлгожо абаха;
- уран зохёол дотор этическэ, социальна- историческа ба нравственна- философско проблематика илгаруулха шадабаритай болохо;
- уран зохёолые ба тэрэнэй хубинуудые хаба соогоо бээ даагаад анализ хэхэ шадабаритай болохо;
- уран зохёолдо үндэһэ баримтатай эстетическэ сэгнэлтэ үгэжэ шадаха;
- уран зохёолые соёл болон ёһо заншалтай холбожо, тайлбарилха шадабаритай болохо;
- диалог ба монолог зүбөөр хэрэглэжэ, хэлэжэ шадаха болохо;
- элдэб янзын бэшэмэл ажалнуудые бүтээхэ шадабаритай болохо;
- шэнжэлгын ажалнуудые хэхэ шадабаритай болохо.

Буряад литературын хэшээлдэ һурагшадай наһандань болон ухаан бодолдонь тааруулжа, мэдэсэ, шадабариды табигдаха гол эрилтэнүүд

Һурагшад гол түлэб иимэ юумэнүүдыё мэдэхэ ёһотой:

- уншажа байһан зохёолойнгоо автор тухай, номой нэрын удха тайлбарилга;
- уран зохёолшоной намтарһаа тон шухала мэдээнүүдыё;
- уран зохёолой текстнүүдыё;
- шудалан үзэжэ байһан зохёолой герой болоод гол үйлэдэгшэ нюурнууд тухай, зохёол соохи шухала үйлэнүүдыё мэдэхэһээ гадна, тэдэнэй хоорондохы харилсаа холбоонуудыё, типическэ удха шанар;
- уран зохёол бэшэхэ гол шухала аргууд, зураглалай янзунууд, зохёолой темэ, идея, гол удха, уран зохёолой геройнууд, сюжет г.м. литературна теориһоо ойлгосонуудыё;
- байгуулгын (композициин) шухала онсо янзунуудыё, хэлэнэй зураглан тодорхойлохы арга хэрэгсэлнүүдыё;
- программын эрилтын ёһоор сээжэлдэһэн шүлэгүүдыё, эпическэ зохёолой хэхэгүүдыё;
- литературна зан абари (характер), литературна тип, романтизм, реализм гэхэн ойлгосонуудай шухала шэнжэнүүдыё г. м.

Һурагшад иимэ юумэнүүдыё хэжэ шадаха ёһотой:

- уран зохёолшын зохёол соогоо бэшэхэн уран зураглалыё хөөрөжэ;
- уран зохёолшын зураглаһан зурагыё ухаан бодолдоо, сэдхэлдээ бии болгожо;
- үзэжэ байһан зохёолой гол шухала үйлэнүүдыё (эпизодуудыё), үйлэдэгшэ нюурай хэлэхэн үгэ, хэрэг г.м. бусад олон юрын үйлэнүүдхээ илгажа;

- зохёол соохи үйлэнүүдэй болоһон шалтагааниие, сагые, тэрэнэй хойшолонгые элирүүлжэ;
- үзэжэ байһан зохёолой хэлэнэй уран аргуудые, байгаалин зураглалнуудые текст сооһоо илгажа;
- зохёолой идейнэ болоод уран найханай талые харуулалгада сюжетэй зүйлнүүдэй (үйлын хүгжэлтын эхин, үйлын уялдалга, үйлын хүгжэлтын эгээл дээдэ шата) үүргэ болон гол проблематика элирүүлжэ;
- үзэгдэжэ байһан зохёолнуудай байгуулгын (композициин) зүйлнүүдые илгажа;
- зохёолой удха задалан харуулхадаа, геройн үүргэ ба геройдо үгэһэн авторай сэгнэлтэ эли тодо болгожо;
- зохёолой геройнуудай өөр өөрын ба бултандань хабаатай шэнжэнүүдые тодорхойлон, характеристикэ үгэжэ, тэдэндэ авторай ямараар хандажа байһые элирүүлхэ зорилготойгоор геройнуудые зэргэсүүлжэ;
- уран зохёолнуудай текст лирическэ, эпическэ, драматическа жанрай байһаарнь тэдэниен хараадаа абажа, тодоор, уранаар уншажа;
- уран зохёолой геройнуудта характеристикэ үгэхэ сложно түсэб табижа;
- үзэжэ байһан зохёолой геройнууд тухай, тэдэндэ авторай ямараар хандажа байһые хараадаа абан, хурагша бүхэнэй, бүхы хурагшадай зэргэсүүлһэн аман гү, али бэшэмэл өөрын бодомжолготой найруулга (сочинени- рассуждени) зохёожо;
- монологическа хэлэлгэ найнаар хэрэглэжэ, өөрынгөө ханамжа ойлгосотойгоор хэлэжэ, тэрэнээ ойлгуулжа, баримталжа, хамгаалжа;
- түсэб табижа, тэрэ тоодо тезиснэ түсэб, мүн литературна - критическэ статьянуудаар конспект бэшэжэ;
- нэгэ гү, али хэдэн материалнууд дээрэ үндэһэлэн, литературна темээр элидхэл, сонохол (сообщени) гү, али реферат бэлдэжэ;
- үзэһэн зохёолоор гү, али хэдэн зохёолнуудаар проблемнэ шэнжэтэй аман ба бэшэмэл бодомжолготой сочинени (сочинени- рассуждени), тэрэ тоодо зэргэсүүлһэн характеристикэ зохёожо, мүн литературна ба публицистическэ темэнүүдээр бодомжолготой сочинени зохёожо;
- литературын асуудаонуудаар бэшэһэн хүдэлмэринүүдээр тезисүүдые ба конспектнүүдые табижа;
- бэеэ даагаад уншаһан номоор, хараһан кинофильмүүдээр, теледамжуулгануудаар, зүжэгүүдээр, уран зурагуудаар, шагнаһан хүгжэмөөр рецензи гү, али ханамжа бэшэжэ;
- уншаһан номой справочна аппарат, мүн литературна терминүүдтэй словарь, шэнэ толинуудые хэрэглэжэ г.м.

Мүнөө үедэ шабинарай бэе махабад бэхижүүлхэ, элүүр энхые сахиха тухай асуудал гол асуудал болоод байна. Тиимэһээ энэ хуралсалай программаар үзэгдэхэ материал үхибүүдэй ухаан бодол болон наһандань таарамжатайгаар зохёогдонхой.

Багша творческо хандажа, хурагшадайнгаа наһа, бэлэдхэл, мэдэсэ, шадабари хараадаа абан ажаллаха ёһотой. Сээжэлдэхэ зохёолнууд класс бүхэндэ багшын үзэмжөөр үгтэхэ гэжэ хараалагдана.

Тус ажалай программа тематическа, социально- историческа, хронологическа, историко- литературна, теоретико – литературна принципүүдые баримталжа байгуулагдаа.

Оршол
Түүхэ домогууд.
“Балжан хатан” гэхэн түүхэтэ домог
Бабжа Барас баатар” гэхэн домог тухай
Эрдэни Хайбзун Галшиев – буряад арадайнгаа шэдитэн
Буряад арадай 18-19 зуун жэлнүүдэй бэшэмэл зохёолнууд
Н. Г. Дамдинов “Түрэл хэлэн, түрэхэн дайда”
Д. А. Улзытуев “Буряад хэлэн”
Б. Батхуу “Аялгата найхан буряад хэлэмни”
Д. Ц. Дамбаев «Хүн тухай дуун»
Г. Ц. Дашабылов «Талын хүн»
М.Ж. Самбуев “Минии таабай”
Ц.Д.Х.Хамаев «Худалшан», «Мэхэшэн»
Литературна теори. Роман тухай ойлгосо.
Ч.Ц.Цыдендамбаевай намтар ба зохёохы зам. «Банзарай хүбүүн Доржо” романай гол удха.
Д.О.Батожабайн намтар ба зохёоы зам. “Шалхуу Рабданай хөөрөөнһөө” зохёолой гол удха.
Ц. Н. Номтосовой намтар ба зохёохы зам. «Шагжын хула» зохёолой гол удха.
Б.Н.Ябжановой намтар ба зохёохы зам. “Хэрмэшэ” зохёолой гол удха
Ж.Т.Тумуновай намтар ба зохёохы зам. “Талын бүргэд” гэхэн зохёолой гол удха.
Н.Г.Дамдинов “Талын дуун”Литературна теори. Поэмэ тухай ойлгосо.
Литературна теори. Хошон үгэ болон сатира тухай ойлгосо.
Ц.Г.Шагжинай намтар ба зохёохы зам. “Будамшуу” зохёолой гол удха.

Арадай аман зохёолой уран найханай заншал Аман зохёолой заншалыг литературада хэрэглэлгэ. Дуунууд. Үрээлнүүд..Буряад арадай аман зохёолнууд. Гун Сакба тухай «Туухэлһэн хоорэн»
Үлыгэрнүүд. Абай - Гэсэр хүбүүн
Буряад арадай XVIII-XIX зуун жэлнүүдэй бэшэмэл зохёолнууд ба тэдэнэй уран найханай заншалнууд Монголой нюуса тобшо. Замай тэмдэглэлнүүд. Дамба – Даржаа Заяев; Будда Рабданов. Худалдаа наймаан, түбэд эхэнэрнүүд
XX зуун жэлэй эхинэй буряад литература ба тэрэнэй заншалнууд Б.Б.Барадин Шүлэг «Буряад –монголой уг гарбалай домог».
Х Намсараев «Цыремпил» туужа
Реалистическэ ёһо заншалыг буряад литературада хэрэглэлгэ.Ц.Дондубон «Хиртэһэн һара». Уран зохёол соохи геройн сэдхэлэй байдал
Ж. Тумунов «Халуун зурхэн»
А.Д. Бадаев «Сэргэ». Уянгата шүлэг
К.Ш.Цыденов «Хээрэ» хөөрөөн Автор-хоорэгшэ.
Ц.Р.Галанов «Эсэгийн хүбүүн».
Ц.Ц.Дондогой «Эхэ тухай поэмэ». Поэмэ тухай ойлгосо
Буряад Сонет М.Ж.Самбуев «Аласай замда юрөөнэм»
Ц.Д.Дондокова «Шулуунууд дуулана». Зохёол соо үнгэрһэн ба мүнөө үе саг зураглалга.
Б.Ябжанов «Эртын шуудэр» Арадай аман зохёолой заншал уран зохёолдо хэрэглэлгэ.
Д.О. Эрдынеев «Түбэргөөнтнай хүбшэргэй» Хөөрөөнүүдэй цикл. Буряад уран зохёол соохи нравственна үндэһэн тухай
Л.Д.Тапхаев поэт-лирик. «Андалдашагуй баялиг»
А.Г-Н. Лыгденов «Нюдэнэй аршаан» хөөрөөн

9 анги

Уран зохёол – үгын уран найхан
18 – 19 зуун жэлнүүдэй буряад арадай бэшэмэл зохёолнууд. “Тобчи домуг” гэжэ бэшэмэл зохёол тухай. Буряад арад зоние гэгээрүүлхэ ажаябуулга. Александр Игумнов болон бусад гэгээрүүлэгшэд тухай.
М.Сарьдаг “Саянам”, “Саяандаа”
Д. Дашанимаевай зохёохы зам тухай. “Тоёон” шүлэг тухай.
Ц.Галсанов «Табан таанараа магтанам»«Хэнгэргэ»
Д.Батожабай. “Багшашни хэн бэ?” туужатай танилсалга.
М. Самбуев “Минии таабай”, “Һайн даа, Урбаан таабай” шүлэгүүд
Н. Дамдинов Декабристын бэһэлиг шүлэглэмэл драма. бүлэгүүд
Ц. Галанов. «Саран хүхы” туужа
Ч.Р Намжилов. “Арбан табанай һарын толондо...” гэхэн статьятай танилсалга.
Ш.Нимбуев “Эхын юрөөл”
Ц.Д.Хамаев «Ута намарай сэсэг»
Б. Ябжанов “Эхэ шоно”
Д.Д.Мункоевой намтар, зохёохы зам. “Эхэ тухай дуун”
Уянгата – үргэлжэлһэн зохёол
М.Осодоев “Ууган хүбүүн” . М.Осодоев тухай.
Б.Шойдоковой намтар. “Дайсанай ара талада” романай хэһэгүүд
Д. Эрдынеевэй намтар ба зохёохы зам. “Хазаар хара һахал”

Календарно-тематическа түсэлбэлгэ, 7 анги

Нара, үдэр	№	Хэшээлэй темэ	Ажаябуулгын түхэлнүүд
	1	Түүхэ домогууд	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно Түсэб бэлдэхэ.уран гоёор хөөрэхэ. Хориин 11 эсэгэнэрэй нэрэнүүдые сээжэлдэхэ. Ньюр - 16
	2	“Балжан хатан” гэхэн түүхэ домог	Буряад эхэнэрэй дцрэ тухай. Эхэнэрэй 9 эрдэни тухай.Уншалха, хөөрэхэ, удха тайлбарилха.
	3	“Балжан хатан” гэхэн түүхэ домогой удхын ба уран найханай анализ	Сэгнэлтэ үгэхэ, уншалан хэхэг (бүлэг) тухай наамжаяа бэшэжэ хураха.“Балжан хатан” гэхэн түүхэ домогой удхын ба уран найханай анализ
	4	“Бабжа Барас баатар” гэхэн домог тухай	Буряад сэдхэлтэй гээр хүмүүжэхэ хэшээлнүүд. Би буряадби гэхэн омогорхол омогорхол түрүүлхэ. зохёолһоо хэхэгүүдые уранаар уншаха.
	5	“Бабжа Барас баатар” гэхэн домог тухай	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. Ульгэрэй удха элирүүлхэ. Асуудалнуудта харюусаха (20 н. 1-6 асууд.). Эпизод дээрэ хүдэлмэри.
	6	Творческо практикум: Түрэл нютагайм домогууд	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно асуудалда бэшэмэл харюу үгэхэ. Домогууд мүнөөшье гүнзэгы удхатай... Творческо хүдэлмэри
	7	Э.-Х.Галшиев – буряад арадайнгаа шэдигтэн	Хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно. Уншаха, удха дээрэ ажал үнгэргэхэ.
	8	“Бэлиг-үүн толи”- шэдигтэ зүйл мэтэ	Хүмүүжүүлгын удха тайлбарилха. Удхаар зураг зураха. Нурагшын үзэмжөөр
	9	Творческо практикум: Хамтадаа бидэ юунһээшье сухарихагүйбди	Хамтадаа бидэ юунһээшье сухарихагүйбди гэхэн бодол түрүүлхэ. Творческо практикум:
	10	Буряад арадай XVIII-XIX зуун жэлнүүдэй бэшэмэл зохёолнууд	Аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо. зохёолнуудые уншаха.
	11	Вандан Юмсуновай ажаябуулга, зохёолго.	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. зохёолнуудые уншаха.
	12	Эрилтэй хаанай гэрээд үгэ. Долоон хорото хүбүүдэй дүрэнүүд	Геройнууд абари зангууд. Зохёолой шухала бодол дээрэ ажал. Ульгэрэй удха, байгуулгын онсо шэнжэ элирүүлхэ
	13	Алтан Шаа Мүнгэн Шаа хоёрой хуби заяан	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно
	14	Эрдэмтэ Соохор мориной, тэнгэришүүлэй шэдигтэ	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно Уншалга, хөөрэлгэ, шүүмжэлэл.

		үүргэ	
	15	“Эрдэмтэ Соохор моритой Эрилтэй хаан” гэхэн үлгэрөөр хэшээл-проект (түсэл)	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. Уншалга, хөөрэлгэ, шүүмжэлэл
	16	Н.Г. Дамдинов “Түрэл хэлэн, түрэн дайда”	“Түрэл хэлэн, түрэн дайда хоёроо хаанашье яба-бү марта гэхэн бодол түрүүлхэ. Уншалга, шүүмжэлэл
	17	Д.А. Улзытуев “Буряад хэлэн”	Буряад хэлэн-түрэл хэлэн Уран гоёор уншаха. Зохёолой нэрэ тухай хөөрэлдэхэ. Уянгын гол нюур элирүүлхэ. Шүлэг соохи гүн ухаанай бодолнууд тухай шүүмжэлэн хэлсэхэ. Асуудалнуудта харюусаха.
	18	Б.Батхуу “Аялгата һайхан буряад хэлэмни”	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно. Уран гоёор уншаха. Шүлэгүүд соохи гол бодол элирүүлхэ. Шүлэг соо хэрэглэгдэнэн уран аргууды олохо. Асуудалнуудта харюусаха. , шүлэг оршуулжа туршаха.
	19	Х/Х Түрэл хэлэн тухай бодолнууд	Бодомжолго
	20	Д.Ц.Дамбаев “Хүн тухай дуун”	Буряад Уласай байгаали тухай мэдээсэл, бодомжолго. Хоёр уянгата шүлэгүүдые зэргэсүүлхэ. Асуудалнуудта харюусаха. Д.Дамбаев– буряад уянгын зохёолой жэргэмэл гэхэн сэдэбтэ элидхэл бэлдэхэ. Шшүлэгэй хэхэг сээжэлдэхэ.
	21	Г.Ц.Дашабылов «Талын хүн»	Тоонто нютагтаа би ямараар ханданабиб гэжэ бодомжолхо. Творческо хүдэлмэри. Шүлэг зохёохо. Минии түрүүшын туршалганууд.
	22	М.Ж. Самбуев “Минии таабай”	Аха зондо хүндэтэйгүүр хандаха гэхэн хүмүүжүүлгын асуудалнууд. Уран зохёолшын намтар уншаха.
	23	Ц.-Д. Х.Хамаев “Худалшан”, “Мэхэшэн”	Ерээдүй тухайгаа бодомжолго Уран уншалга. һүүлшын мүннүүдые сээжэлдэхэ. .
	24	Шалгалтын ажал	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. Тест – даабари дүүргэхэ
	25	Литературна теори. Роман тухай ойлгосо	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. Һанамжануудаараа хубаалдаха.
	26	Ч. Цыдендамбаевай намтар ба зохёохы зам	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. Уншалга. Онһон үгын удха тайлбарилга. Д. Банзаров – түрүүшын буряад эрдэмтэн.
	27	Доржын хүршэнэр	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн

			ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно уншалга, асуудалнууд ба даабаринууд.
	28	Доржын бага наһан	Доржын дүрэ. Бүлэгэй удхаар асуудалнуудыг зохёохо. Уншаһан бүлэгөөр түсэб табиha.
	29	Доржын багшанар	Хүнэй наһанда багшын нүлөө тухай бодомжолго. Анализ, багшатаа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; - үгөөр хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ болгохо. Доржын сэдхэлэй байдал зураглан харуулха. Ном сооһоо цитатануудыг хэрэглэхэ.
	30	Творческо практикум: Р.С. Мэрдэгеевэй “ДоржоБанзаровай портрет” гэхэн зурагаар текст – зураглал бэлдэлгэ	Зэргэсүүлгэ хэхэ. (таблица - бэшэмэл харюу) Зураг зураха даабари. Творческо ажал
	31	Д.О. Батожабайн намтар ба зохёохы зам. “Шалхуу Рабданай хөөрөөнһөө” гэхэн зохёолой гол удха.	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһыг ойлгоно. Конспект бэшэхэ. Зохёол уншаха.
	32	Рабданай гэртэхин, бага наһан	Бүлэүүдэй удхаар хөөрэлдөөн. Асуудалда харюусалга. Дүтэрхы хөөрөөн.
	33	Рабданай нүхэд ба тэдэнэй уршагта ябадалнууд	Словарна хүдэлмэри. Намжануудаараа хуаалдаха. Хоёрдохы бүлэг уншаха. Асуудалнуудта харюусаха.
	34	Колхозой ажабайдал үхибүүдэй хуви заяанда	Бүлэүүдэй удхаар хөөрэлдөөн. Асуудалда харюусалга. Хуряангы хөөрөөн.
	35	Хүн болохо багаһаа, хүлэг болохо унаганһаа	Шалхуу Рабданай хуви заяанда анхаралаа хандуулха. Асуудалнуудта харюу.
	36	Ц. Номтоев “Шагжын хула” “Наранай гараха зүг руу”	Конспект бэшэхэ. Зохёол уншаха. Асуудалнуудта харюусаха. Морин эрдэни тухай зохёол сооһоо оложо уншаха. Интернет сонин болон сэтгүүлһээ мэдээсэл олохо, хөөрэлдөө эмхидхэхэ. Хөөрөөн тухай ойлгосо.
	37	“Бэрхэшээлтэ харгы”	Мориной бэрхэшээлтэ харгы. Схемэ зураха хөөрэхэ
	38	“Түрэл хүрэгтөө”	Буряад сэдхэлтэйгээр хүмүүжэхэ хэшээлнүүд. Ямар хургаал заабари үгэнэб? Тобшолол хэхэ.
	39	“Морин эрдэни” хэшээл-аяншалга	Амитаниие хайрлаха тухай бодомжолго. Зохёолой юрэнхы удхыень хэлэхэ. Хөөрэлдөө- дискусси хээд, тобшолол гаргаха.
	40	Б.Н. Ябжановай намтар ба зохёохы зам. “Хэрмэшэ” гэхэн зохёолой гол удха.	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно (хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно). Дайнай үеын үхибүүдэй хүндэ хүшэр ажабайдал тухай хөөрэлдөө эмхидхэхэ. Асуудалнуудта харюусаха.
	41	Хэрмэшың эзэд.	Буряад сэдхэлтэйгээр хүмүүжэхэ хэшээлнүүд. Уншаха. Хөөрэхэ, шүүмжэлхэ.
	42	Дүрбэн хүлтэ нүхэрэй	Амитаниие хайрлаха

		дүрэ	тухай бодомжолхо. Асуудалнуудта харюусаха. Геройнуудыг зэргэсүүлхэ. Ном соо үгтэһэн бүлэгүүдэй удхаар түсэб зохёохо.
	43	Творческо практикум: Солбон Ринчиновай “Хүлээлгэ” гэхэн зураг хэрэглэн, хүбүүнэй нэрэһээ эсэгэдэнь бэшэг бэшэхэ.	Текстын удха дээрэ буянтай, нүгэлтэй хэрэгүүд тухай бодомжолхо. Солбон Ринчиновэй «Хүлээлгэ» гэхэн зураг хэрэглэн, хүбүүнэй нэрэһээ эсэгэдэнь бэшэг бэшүүлхэ.
	44	Ж.Т. Тумуновай намтар ба зохёохы зам. “Талын бүргэд” гэхэн зохёолой гол удха.	Буряад сэдхэлтэй гээр хүмүүжэхэ хэшээлнүүд. Би буряадби гэомогорхол түрүүлхэ.
	45-46	Ж.Т. Тумуновай намтар ба зохёохы зам. “Талын бүргэд” гэхэн зохёолой гол удха.	Хэһэг дүтэрхы хөөрэхэ. Түсэб зохёохо.Характеристикэ
	47	“Дүлэтэ жэлнүүдэй дурасхаалда” (Ц. Номтөвой “Шагжын хула”, Б.Ябжановай “хэрмэшэ”, Ж.Тумуновай “Талын бүргэд” гэхэн зохёолнуудай удхаар)	Буряад хэлэнэйнгээ уян нугархай байһыень ойлгуулха.
	48	Түсэл “Дүрбэн хүлтэ нүхэр”	Дүрбэн хүлтэ нүхэр”түсэл бээлүлгэ.
	49	Шалгалтын хүдэлмэри	Хөөрөөнүүдэй удхаар асуудалнууд Уншаһан зохёолоор 2-2 асуудал зохёохо.
	50	Классхаа гадуур уншалга	Хөөрөөнүүдэй шүүмжэлэл
	51	Литературна теори. Поэмэ тухай ойлгосо.	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно,хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. .
	52	Н.Г. Дамдинов . “Талын дуун”	Аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо. Творческо практикум – Уянгата шүлэг зохёолго. Шүүмжэлэл
	53	Хэлэгэ хүгжөөлгэ. Жаргал гээшэ юун бэ?	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно Уянгын зохёолнуудыг үзэһэнөө дабталга. Дүн гаргалга.
	55	Творческо практикум: А.Т.Твардоскийн “Василий Тёркин” болон Н.Дамдиновай “Талын дуун” хоёрыг зэргэсүүлгэ. Энэ хоёр авторнуудай онсо шэнжэ харуулалга.	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно (хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно) Асуудалнуудта харюусаха. Түсэб табиха. Зохёолго бэшэхэ.

	56	Литературна теори. Хошон үгэ болон сатира тухай ойлгосо.	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно Асуудалнуудта харюусаха. Түсэб зохёохо. Сатира тухай дүрим зохёохо.
	57	Драматическа зохёол. Драма. Ц. Г. Шагжин «Будамшуу». 1-хи үйлэ.	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно Драматическа зохёол ба уран зохёолшын намтар унншаха, конспект бэшэхэ. 1-хи үйлэ.
	58	«Будамшуу».- шог зүжэглэмэл зохёол	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда хани нүхэр ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно Адаг баян эрхим баян хоёрой илгаа ойлгохо. Хэнэг шэлээд, ролёор уншаха.
	59	Ц. Г. Шагжин «Будамшуу».	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно. Будамшуутай гү, али Найдан үбгэнэй монолог сээжэлдэхэ.
	60	Творческо практикум. Ц.Шагжинай бусад зохёолнуудын.	Аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ тухай. Творческо хүдэлмэри. Тестовэ шалгалта . Зурагаар ажал. М.Г. елбоновой творчество тухай хөөрэлдөөн.
	61	Үзэһэн зохёолнуудаар шалгалтын тест	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно
	62	Классчаа гадуур уншалга	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно Н.Дамдинов, С. Ангабаев, В.Анищенко, Г.Ринчино, Д.Хобраков. шүлэгүүдые уран гоёор уншалга.
	63-64	Түсэл “Нютагаймнай уран зохёолшод”	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно Н.Дамдинов, С. Ангабаев, В.Анищенко, Г.Ринчино, Д.Хобраков тухай хөөрэлдөөн.
	65	Жэл соо үзэһэнөө бүридхэл. Һуралсалай жэлэй дүн гаргалга.	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. Шалгалтын уншалга-хөөрэлгэ. Һуралсалай жэлэй дүн гаргалга. Дабталга Уншагшадай конференци.
	66-67	Шалгалтын ажал	Бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно. Шалгалтын хүдэлмэри. Тест.
	68	Шалгалтын ажалай шүүмжэлэл	Буряд сэдхэлтэй гээр хүмүүжэхэ хэшээлнүүд. Би бурядби гэжэ омогорхол түрүүлхэ. Жэл соо үзэһэнөө дабталга. Дүн гаргалга.

Календарно-тематическа түсэблэлгэ, 8 анги			
hapa, үдэр	№	Хэшээлэй сэдэб	Ажаябуулгын түхэлнүүд
	1	Литература- угын искусство	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. Литературын хүгжэлтэ, уран һайханай заншал юун бэ? асуудалнуудта харюу
	2	Арадай аман зохёол тухай Аман зохёолой үүргэ тухай	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно. Конспект бэшэлгэ
	3	Буряад арадай дуунууд	Шүүмжэлэл. Онсо илгаа харуулжа, хөөрөжэ шадаха
	4	Арадай дуунуудай байгуулга	Шүүмжэлэл . Илгаруулжа шадаха. Удхыень хөөрэхэ
	5	Үрээлнууд	Шүүмжэлэл. Конспектээр хөөрөөн
	6	Үрээлнуудэй онсо шэнжэ	Шүүмжэлэл, асуудалнуудаар хөөрөлдөөн
	7	Манай нютагай арадай аман зохёол	Нютагай аман зохёол бэшэжэ абаха
	8	Зохёолго «ААЗ мүнөө сагта хэрэгтэй гү?»	ААЗ. тухай өөрын һанамжатай найруулга зохёолго, тестын даабаринууды дүүргэхэ
	9	Зохёолго «ААЗ мүнөө сагта хэрэгтэй гү?»	ААЗ. тухай өөрын һанамжатай найруулга зохёолго, тестын даабаринууды дүүргэхэ
	10	Үльгэрнүүд тухай ойлгосо Буряад арадай аман зохёолой эгээн ехэ жанр Үльгэршэд.	Үльгэр шүүмжэлхэ Үльгэр «Аламжа мэргэн» шагналга, сэгнэлтэ үгэхэ Элидхэлнууды шагналга
	11	«Гэсэр» - буряад арадай эпос	Үльгэр дамжуулһан зон буряад соёл, литература ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно Зурагуудаар ажал дүүргэхэ, хөөрэхэ.
	12	Гэсэрэй газар дээрэ түрэлгэ	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно
	13-14	Гэсэрэй баатаршалганууд	.Тайлбарилан уншалга Сээжээр уншалга Ролёо уншалга Асуудалнуудта харюу ба тобшолол
	15	Үльгэрэй байгуулга, уран аргууд	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно. Шүүмжэлэл, конспект. Уран аргууд дээрэ ажаллаха.
	16	Абай Гэсэрэй дүрэ тухай	«Гэсэр» шагнаха. Буряад хэлэнэйнгээ уян нугархай байһыень ойлгуулхаГол дүрэнүүдтэ, мүн Абай Гэсэртэ характеристикэ Сахаровскаягай зурагууд дээрэ хүдэлмэри Тест – даабари. Творческо практикус 1-5 стр. 116
	17	Шалгалтын ажал	Аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо.Элидхэлнууды шагналгаТайлбарилан хэһэг уншалга. Тестовэ даабаои хэхэ.

18-19	Зохёолго. Гэсэр – арайдай баатар	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно. Зохёолго бэшэхэ
20	Гун Сакба тухай Туухэлхэн хооронһоо	Туухэлхэн хоорон арад зондо ямар удха шанартайб гэжэ элирууулхэ
21	Монголой нюуса тобшо	Хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно), хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрз байһые ойлгоно (аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ) Уншалга, бодомжолго, шүүмжэлэл.
22	Тэмүүжиндэ Чингис хаан соло олгогдоһониинь	Бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно. Бүхэдэлхэйн ЮНЕСКО Чингис хааниие юундэ мянган жэлэй хүн гэжэ нэрлэһые тайлбарилангаа тэрэнэй зам, хэрэгүүд тухай хөөрөө эмхидхэхэ.
23	Д.-Д. Заяев «Замай тэмдэглэлнүүдһээ»	Хомхой хобдог зан абари гээшэ нүгэл гэжэ ойлгуулха. Эхэ эсэгийн уялга тухай бодомжолхо. Текст тайлбарилан уншалга ба дүтэрхы хөөрөөн. Замай тэмдэглэл бэшэжэ туршаха.
24	Будда Рабданов «Худалдаа наймаан, түбэд эхэнэрнүүд»	Хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно. Текст тайлбарилан уншалга ба дүтэрхы хөөрөөн, асуудалда харюу. Аяншалгын проект зохёохо.
25	Х/Х Зохёолго	Аяншалгын замай тэмдэглэл
26	Базар Барадинай зохёохы зам	Уран зохёолшын замаар асуудалнууд. Хөөрөө тайлбарилан уншалга
27	Базар Барадин «Буряад-Монголой уг гарбалай домог»	Үлгын дуу шагнаха. Буряад хэлэнэйнгээ уян нугархай байһыень ойлгуулха Өөһэдөө ямар угтай байһанаа элирүүлхэ. Угайнгаа харбаалжан зураха. Хөөрэхэ.
28	Х. Намсараев зохёохы зам	Уран зохёолшын замаар асуудалнууд. Хөөрөө тайлбарилан уншалга
29	«Цыремпил» туужа тухай	Зохёолой онсо шэнжэ элирүүлхэ
30	Бэрхэшээлнүүдые дабажа гаралга. Цыремпил Должод хоёрой инаг дуран	Хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно. тайлбарилан уран гоёор уншаха, шүүмжэлэл.
31	Сэдүүгэй Цыремпил – романай гол герой	Бэшэмэл хүдэлмэри. Дүрын характеристикэ
32	Буряад угытэйшүүлэй революционнo хүдэлөөндэ хабаадалга Шэнэ засаг буряад хүдөө нютагта ерэлгэ	Хани барисаһанай, бэе бээдээ туһаламжын мэдэрэл, хүмүүжэл үргэдхэхэ
33	Туужа соохи ёһо заншалнууд ба арадай аман зохёол	Арадай аман зохёолой заншал уран зохёолгодо хэрэглэлгэ. Ажабайдалдаһургаал захяануудай аша туһа.
34	Литературна теори. Туужын	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо

		уран аргууд	өөр байхыг ойлгоно. Хамтын ажалтай дүршэл ойлгуулха, ухибуудтай хоорондох нухасал.
	35	Ц. Доной творческо зам	Тайлбарилан уран гоёр уншаха. Хронологическа хүсэнэг зохёохо ба хөөрэхэ
	36	«Бурхан торхо хоёр» бүлэгэй анализ	Текстын удха дээрэ буянтай, нүгэлтэй хэрэгүүд тухай бодомжолхо. Һурагшадай аман хэлэлгэ хүгжөөлтын ажал ябуулха, ухаан бодолыень гүйлгүүлхэ
	37	«Тармалгын үе» гэнэн бүлэгэй гүнзэги удха.	Хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно. тайлбарилан уран гоёр уншаха, шүүмжэлэл.
	38	Раднын дүрэ Хамтын ба үмсын ажал тухай	Буряад сэдхэлтэй гээр хүмүүжэхэ хэшээлнүүд. Би буряадби гэомогорхол түрүүлхэ. Хани барисаһанай, бэе бээдээ туһаламжын мэдэрэл, хүмүүжэл үргэдхэхэ
	39	«Гэмынь урдаа, гэмшэлынь хойноо»	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно «Тэрэшни манай хүн гээшэ», «Гэмынь урдаа, гэмшэлынь хойноо» бүлэгүүдэй удха дээрэ ажал. Тест –шалгалта
	40-41	«Хиртэһэн һараар» уран һайханай фильм»	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно. Творческо проект – фильм буулгаха.
	42	Раднын дүрэ (зохёолго)	Бэшэмэл хүдэлмэри. Дүрын характеристикэ
	43	«Хиртэһэн һара» туужын байгуулга, уран аргууд	Зохёолой хэлэнэй баялигыг, угын искусствын дээдэ шанарыг харуулха гэнэн тобшолол хэхэ.
	44	Ж.Тумунов «Халуун зүрхэн»	Дайн арадай болон хүнүүдэй ажабайдалда. Зохёол-бодомжолго бэшэхэ
	45	А.Д. Бадаев «Сэргэ»	Уянгата шүлэгэй сюжет. Уран гоёр уншалга, схемэ зохёохо
	46	Х/Х Тусэл Сэргэ	Сэргэ тухай түсэл бэлдэхэ
	47	К.Ш.Цыденов «Хээрэ» хөөрөөн	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөр байхыг ойлгоно (аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ). зохёолой удха тайлбарилха; -Зохёолой удхаар түсэл табижа гаргаха
	48	Эрэ хүнэй зосоо эмээлтэ морин	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөр байхыг ойлгоно. Намсарайн ябадал тухай бодомжолго.
	49-50	Ц.Р.Галанов «Эсэгийн хүбүүн»	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно. Түсэл табижа, удхынь гаргаха; 1-дэхи нюураар удхынь дамжуулха

51	Ц.Ц.Дондогой - журналист, публицист.	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно (хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно) 1-дэхи бүлэгэй удха, уран гоёор уншалга, анализ.
52-53	Эхын захиһан захяанууд	Бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно. Уран гоёор шүүмжэлхэ; Эхэ тухай материал бэлдэхэ. Шалгалтын ажал
54	Зохёолго «Эхэ - нангин үгэ»	Буряад сэдхэлтэй хүмүүжэхэ хэшээлнүүд. Би буряадби гэомогорхол түрүүлхэ. Эхэ тухай сэдэбээр зохиолго бэшэхэ; Эхын захяанууды түсэбөөр найруулха
55	М.Ж.Самбуев. «Сонедүүдэй гүрлөө»	Уран аргууды олохо. Сонет илгaha. -юрөөлнүүды зохиохо. Юрөөлнүүды хэлэжэ, хайн ябадал бэе бээдээ үрээхэ.
56	Сонедүүдэй байгуулга, уран аргууд	Ажабайдалдахургаал захяануудай аша туһа. Эхэ эсэгын хургаал захяанууды нэрлэхэ. Ажабайдалдаа хэрэглэхэ. хургаал захяанууд хүн бүхэндэ хэрэгтэй
57	Ц.Дондокова «Шулуунууд дуулана»	Зохёол соо үнгэрһэн ба мүнөө үе сагта эхэнэр хүнүүдэй эрхэ байдал зэргэсүүлхэ
58-59	Ц.Дондокова «Шулуунууд дуулана» поэмэ	Зохёолой онсо шэнжэ элирүүлхэ. Кроссворд тааха
60	Зохёолой байгуулга	Уран аргууды олохо, шүүмжэлхэ
61	Б. Ябжанов «Эртын шүүдэр» туужа	Арадай аман зохёолой заншал уран зохёолгодо хэрэглэлгэ.
62	Б. Ябжанов «Эртын шүүдэр» туужа	Эсэгэ Ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үе, үхибүүдэй ажабайдал
63	Д.О.Эрдынеев «Түбэргөөнтнай хүбшэргэй»	Хөөрөөнүүдэй цикл. Буряад уран зохёол соохи нравственна үндэһэн тухай
64	Нангин захяанууд	Түбэргөөнтнай гэр бүлын онсо илгаа. Хөөрөөнэй нэрын удха
65	Л.Д.Тапхаев поэт-лирик.	Түрэл нютагай баялиг, гэр бүлэ, омог сэгн «Андалдашагүй баялиг» уншаха.
66	А.Г-Н. Лыгденов «Нюдэнэй аршаан» хөөрөөн	Нютагайнгаа аршаантай газарнуудта бэээ наринаар абажа ябалга.
67	Аршаан булагтай нангин газарнууд	Нангин шүтөөнэй газарнуудаар бэээ абажа ябалга. Угсаата зоной заабари буклет хамгаалха.
68	Шалгалтын ажал	шалгалтын ажал дүүргэхэ. ханамжаяа хөөрөжэ шадаха, табигдаһан асуудалда дүүрэн харюу үгэжэ шадаха ёһотой.

Календарна - тематическа түсэблэлгэ (9 класс)

хара, үдэр	№	Хэшээлэй темэ	
		Ажаябуулгын түхэлнүүд	
	1	Оролто хэшээл. Литература, тэрэнэй хүнэй сэдхэлэй байдалда оруулдаг үүргэ. Уран зохёол-үгын уран найхан.	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. Оролто үгэ. Зохёогшо – Дүрэ- Уншагша. Литература тухай тобшо мэдээн. 9-дэхи класста мэдэсэ ба шадабариды табигдаха шухала эрилтэнүүд тухай. Уянгата болон уянгата –үргэлжэлһэн зохёол
	2	XVIII-XIX зуун жэлнүүдэй буряад арадай бэшэмэл зохёолнууд.	Литературын хүгжэлтэ, уран найханы заншал юун бэ? Асуудалнуудта харюу (стр. 11
	3	Буряад арад зоние гэгээрүүлхэ ажаябуулга	Тобчи домуг” гэжэ бэшэмэл зохёол тухай. Буряад арад зоние гэгээрүүлхэ ажаябуулга. Александр Игумнов болон бусад гэгээрүүлэгшэд тухай.
	4	Уянгата болон уянгата – үргэлжэлһэн зохёол	Уянгата болон уянгата –үргэлжэлһэн зохёол: Б. Абидуевай «Самолёт» гэхэн поэмэ уншаад, уянгата –үргэлжэлһэн талыень олохо.
	5	Мүнхэ Сарьдагай «Саяандаа» гэхэн шүлэг.	Уянгата болон уянгата –үргэлжэлһэн зохёол. Мүнхэ Сарьдагай «Саяандаа» гэхэн шүлэгүүдэй гол дүрэнүүд тухай.
	6	Д.Дашинимаевай зохёохы зам тухай. “Тоёон” гэхэн шүлэг тухай.	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно. Тоёон” гэхэн шүлэг тухай. “Тоёон”, “Мүнхэ харьдаг”. Шүлэгэй ритм. ””
	7	Ц. Галсанов «Табан таанараа магтанам»,	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. Цэдэн Галсановай «Табан таанараа магтанам», “Хэнгэргэ”. Шүлэгэй удха тайлбарилха. Нийслэл Москва хото санаар хүрэнэн Буряад ороной табан басагад тухай мэдээсэл. ..
	8	Х\Х Зурагай ба шүлэгэй удхаар зохёолго	М. Е. Шестаковагай «На первенство» зурагаар ажал Шүлэгэй анализ.
	9	XX зуун жэлэй 2-дохи хагадай буряад уран зохёол	Уран зохёол тухай лекци бэшэлгэ. Асуудалнууд
	10	“Д. Батожабай. Багшашни хэн бэ?”	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно Даширабдан Батожабайн намтар ба творчество тухай.Уран гоёор, тодоор уншалга.
	11	Д. Батожабай. Багшашни хэн бэ? «Нэрээ хухаранхаар, яһаа хухархан	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно. «Багшашни хэн бэ?» гэхэн туужа соохи «Нэрээ хухаранхаа, яһаа хухархан дээрэ”, Чулуун-Батын дүрэ.

		дээр”	хуралсалай үедэ Чулуун-Батын дабаһан бэрхэшээлнүүд (бэшэмэл харюу). «Нэрээ хухаранхаар, яһаа хухарһан дээрэ» гэхэн оньһон үгын удха тайлбарилга. “Түрүүшын үдэрнүүд” бүлэгэй удха.
	12	Д. Батожабай. Багшашни хэн бэ?” “Хоёр атаман”. Чулуун-Батын «багшын» дүрэ	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно. Аха зоной нүлөө.тухай бодомжолго. Николаев Дондуков хоёрой нүрэнүүдые задалан харуулха. «Эрдэни элэхэ бүрээ үнгэ ородог, эрэ хүн зобохо бүрээ ухаа ородог» гэжэ оньһон үгын удхаар Чулуун-Батын ажабайдалаар холбожо, хөөрэлдөө үнгэргэхэ
	13	Д. Батожабай. Багшашни хэн бэ?” туужын байгуулга, сюжет.	«Хүнэй наһан соо багшын үүргэ» найруулга. Чулуун – Батада гурбан «багша»: ажабайдал, байдал (ситуаци), багша (хүн) дайралдаа гэхээр гү гэжэ бодомжолхо. А. Окладниковай «ПВЗ» зурагаар ажал
	14	Зохёолой уран тодорхой зүйл.	Зохёолой уран тодорхой зүйл. Туужын байгуулга, сюжет. Зохёолой уран тодорхой зүйл. Опорно схемэдэ түшэглэн бэшэхэ. Туужын сюжет, байгуулга тухай. Литературна теори. Чулуун - Батын «хүн болохо» ябадал.Шүүмжэлэл. Зохёолой удхаар хөөрэлдөөн.
	15	Х/Х Д. Батожабай. Багшашни хэн бэ?”гэхэн зохёолой удхаар бэшэмэл хүдэлмэри	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно. .«Хүнэй наһан соо багшын үүргэ» найруулга. Опорно схемэдэ түшэглэн бэшэхэ.
	16	Н.Дамдинов. “Өөрөө урдатнай энэб...”	Уран зохеолшын намтар. Гаарга нютаг тоонтотой гэжэ һануулха. Н.Дамдинов. “Өөрөө урдатнай энэб...” гэхэн статья. Н.Г. Дамдинов - поэт, драматург, оршуулагша, уран зохёолшо.«Декабристнар Буряад орондо» гэхэн элидхэлэй (сообщени) материал суглуулжа, элидхэл хэхэ, реферат бэшэхэ. Тэрэнэй анализ.
	17	“Сибириин нүхэн хаалгануудаар” 1 бүлэг	Декабристнарай хуби заяан, тэрэнэй баатаршалга тухай бодомжолхо. Гол герой Бестужевай абари зангай хүгжэлтэ. Буряад арадай хүгжэлтэдэ ород арадай нүлөө. Гол герой Н.А Бестужевэй хуби заяан.Уншалга, конспект, слайд бэлэдхэл«Декабристнар Буряад орондо» гэхэн элидхэл (сообщение).
	18	«Сэлэнгэ мүрэнэй эрьедэ» 2 бүлэг	Декабристнарай хуби заяан, тэрэнэй баатаршалга тухай бодомжолхо. «Декабристын бэхэлиг» зүжэг соохи Буряад орондо декабристнарай хуби заяан тухай
	19	“Декабристын бэхэлиг” 3 бүлэг	Эхэнэрнүүдэй дүрэ А.Муравьеваягай образ М. Волконскаягай образ. Уншалга, шүүмжэлэл.
	20	Шүлэглэмэл драма	Уран зохёолшын үүргэ тухай.

		тухай	Бэһэлигэй удха шанар. Шүлэглэмэл зүжэг зохёол. Уран зохёолой жанрнуудыг, түлэбүүдыг, тэрэнэй илгарал дабталга. Зохёолой удха, сюжет дабталга.
	21	Шүлэглэмэл зүжэг зохёол	Декабристнарай хуби заяан, тэрэнэй баатаршалга тухай бодомжолхо. Шүлэглэмэл зүжэг зохёол. Уран зохёолой жанрнуудыг, түлэбүүдыг, тэрэнэй илгарал дабталга.
	22	“Декабристын бэһэлиг” гэхэн зохёолоор бэшэмэл хүдэлмэри	Декабристнарай хуби заяан, тэрэнэй баатаршалга тухай бодомжолхо. Зохёолой удхаар шалгалта. “Декабристын бэһэлиг” гэхэн зохёолоор бэшэмэл хүдэлмэри, шалгалта. Бэһэлигэй удха шанар
	23	Цырен Галанов «Саран хүхы» туужа	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно. Ц.Галановай зохёолнууд тухай тобшо мэдээн. «Саран хүхы» туужа тухай. 1-2 дохи бүлэгүүдыг шүүмжэлэн уншалга.
	24	Зохёолой гол герой Виктор Горбунов	Уран зохёолшын бэлиг шадабари. Зохёолой гол герой Виктор Горбунов. 3-дахи бүлэг шүүмжэлэн уншалга. Зохёолой удхыг гүнзэгыгээр ойлгуулха. Нурагшадай аман хэлэлгэ хүгжөөлгын ажал ябуулха, ухаан бодолыень гүйлгүүлхэ, хадуун абалга найжаруулха.
	25	Зохёолой гол геройнууд: лесник Гомбо-Доржо, студентка Долгор	81-дэхи нюурта үгтэһэн 5 асуудалнуудаар хөөрэлдөөн
	26	Байгаали зураглаһан хэһэгэй анализ	Байгаалида хомхой шунахайгаар, хайра гамгүйгөөр хандагшадай образууд (Нахалша, Шара Володя г.м.)
	27	Зохёолго «Байгаали - манай түрэхэн гэр»	Текстын удха дээрэ буянтай, нүгэлтэй хэрэгүүд тухай бодомжолхо. Үхибүүдэй дадал, мэдэсэ шалгалта. Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Зохёолой дүрэнүүдэй хүгжэлтэ элирүүлхэ. Зохёолго «Байгаали - манай түрэхэн гэр»
	28	Арадай аман үгэ зохёол соо	Зохёол соо арадай аман зохёол хэрэглэлгэ
	29	Шалгалтын ажал	Үхибүүдэй дадал, мэдэсэ шалгалта. Зохёолой удхаар бэхижүүлгэ хэхэ. Тест
	30	Ч.-Р. Намжилов. “Арбан табанай харын толондо...”	Чимит-Рыгзен Намжилов. “Арбан табанай харын толондо...” гэхэн статьятай танилсалга. “Монголой дэбтэрһээ” (“Монгол ороной морид хурдан”, “Сагаан үнгэ найхан”, “Урилдаан дээрэ”) абтаһан шүлэгүүдэй удха болон уран аргууд дээрэ ажал.
	31	Ш.Нимбуев “Эхын юрөөл”	Эхэ гэшэ нангин хүн гэжэ бодол түрүүлхэ .Ш.Нимбуев “Эхын юрөөл” шүлэгэй удха болон уран аргууд дээрэ ажал. Уран гоёор уншалга.
	32	Ц.-Д. Хамаев. “Ута	“Уран зохёолшотой нүхэсэжэ ябаһандаа

		намарай сэсэг”	жаргалтайб” гэхэн статья удха, хөөрэлдөөн. 3Туужын 1-дэхи бүлэг шүүмжэлэн уншалга.
	33	“Ута намарай сэсэг”. 2-3 –дахи бүлэгүүд	“Ута намарай сэсэг”. 2-3 –дахи бүлэгүүдые шүүмжэлэн уншалга
	34	“Ута намарай сэсэг”. 4,5 бүлэгүүд.	Текстын удха дээрэ буянтай, нүгэлтэй хэрэгүүд тухай бодомжолхо. “Ута намарай сэсэг”. 4,5 бүлэгүүдэй удха дээрэ ажал“Ута намарай сэсэг”. 4,5 бүлэгүүдые шүүмжэлэн уншалга.
	35	“Ута намарай сэсэг”. 6-дахи бүлэг	“Ута намарай сэсэг”. 6-дахи бүлэгэй удха дээрэ ажал. “Ута намарай сэсэг”. 6-дахи бүлэг шүүмжэлэн уншалга, хөөрэлгэ
	36	“Ута намарай сэсэг”. 7-дохи бүлэг.	“Ута намарай сэсэг”. 7-дохи бүлэгэй удха дээрэ ажал. “Ута намарай сэсэг”. 7-дохи бүлэг шүүмжэлэн уншалга, хөөрэлгэ
	37	Бухаади үбгэнэй дүрэ. Хүн ба байгаали.	Текстын удха дээрэ буянтай, нүгэлтэй хэрэгүүд тухай бодомжолхо. Бухаади үбгэнэй дүрэ. Хүн ба байгаали тухай. Бодомжолго, шүүмжэлэл, тайлбарилга
	38	Туужын байгуулга, сюжет.	Хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб гэжэ ойлгоно. Туужын байгуулга, сюжет. Шүүмжэлэл. Ута намарай сэсэг” зохёолой удхаар тест-даабари дүүргэхэ.
	39	“Ута намарай сэсэг” зохёолоор бэшэмэл хүдэлмэри.	Байгаалида би ямараар ханданабиб гэжэ бодомжолхо. “Ута намарай сэсэг” зохёолоор бэшэмэл хүдэлмэри. Найруулга бэшэхэ.
	40	Балдан Ябжанов «Эхэ шоно» туужа	Балдан Ябжановай зохёохы зам тухай. Зохёолой гол удха. Туужын гол идей. Эхэ шонодо юундэ хүнэй шанар үгэнэб? Туужын уянгата үндэнэ элирүүлхэ. Зохёолой уран тональностьУншалга. Туужын уянгата үндэнэн тухай.
	41	Даша-Дабба Мункоевой зохёохы зам Уянгата – үргэлжэлхэн зохёол	Даша-Дабба Мункоевой зохёохы зам тухай. Шүлэг үргэлжэлхэн шүлэг хоёрой илгаанууд, онсо шэнжэнүүд. «Эхэ тухай дуун» зохёол«Эхэ тухай дуун» зохёол шагналга, уншалга. «Эхэ тухай дуунай» сэдэб, удха, уран аргуудые тайлбарилха. Үгтэһэн асуудалнуудаар хөөрэлдөөн
	42	Х/Х Эхэ	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда эхэ хүнэй нүлөө тухай бэшэмэл хүдэлмэри
	43	М. М. Осодоев. «Ууган хүбүүн» туужа	М. Осодоевой творчествой танилсуулха. «Ууган хүбүүн» (туужа). Гол герой Владимир Бильдушкиной дүрэ.
	44	М. М. Осодоев. «Ууган хүбүүн» туужа	“УУган хүбүүн” тайлбарилан уншалга . Түлгэ таабайн дүрэ. Түлгэ таабайн заабинуудые бэшэхэ, тайлбарилха
	45	М. М. Осодоев. «Ууган хүбүүн» туужа	“Ууган хүбүүн” бүлэгэй удхаар хөөрэлдөөн. Бүхэ барилдаан туухай мэдээсэл.
	46	Даманска арал шадархи тулалдаан.	«Хүн болохо багаһаа, хүлэг болохо унаганһаа». «Ууган хүбүүн» гэжэ повестиин бодото ажабайдал дээрэ үндэнэлжэ, бэшэгдэнэн тухай.

			Даманска арал шадархи тулалдаан
	47	Баатарай нэрье мүнхэлхэн бэшэгүүд	Владимирай эрэлхэг зориг, тэрэнэй баатараар унаһаниинь, зо-хеолой биографическа шэнжэтэй байһаниинь
	48	Гол герой Владимир Бильдушкиновой дүр.	Владимир Бильдушкиновой бага наһан, эдир залуу наһан, һанал бодол, эрмэлзэл, ажабайдалайнь абари зан, Эхэ Оронойнгоо үнэн сэхэ патриот байһаниинь, тэрэнэй хүмүүжэлгэдэ гэр бүлын, һур-гуулиин, аһамад зоной нүлөөн тухай хөөрэлдөөн
	49	Х/Х Баатаршалга тухай бодомжолго	Баатаршалга тухай бодомжолго. Мүнөө үеын баатарнууд
	50	Баримта туужа тухай ойлгосо	Баримта туужа
	51	Б.Шойдоков “Дайсанай ара талада”.	Зохёогшо – Дүрэ- Уншагша. Үргэлжэлхэн зохёол тухай. Тэрэнэй янзанууд тухай. Б.Шойдоков “Дайсанай ара талада” романай 1-дэхи бүлэгэй 1-дэхи хэһэг. Шүүмжэлэн уншаха. Ара талын ажалшад манай бүлэдэ
	52	“Дайсанай ара талада”: 1-дэхи бүлэгэй 2,3 –дахи хэһэгүүд	Хэһэгүүдэй сюжет тайлбарилха: үйлын уялаа, үйлын хүгжэлтэ, эршэдэлгэ, түгэсхэгшэ. 1-дэхи бүлэгэй 2,3 –дахи хэһэгүүдые шүүмжэлэн уншаха
	53	“Дайсанай ара талада”: 2-дохи бүлэгэй 1 –дэхи хэһэг	Туужын хэлэнэй онсо шэнжэнүүдые элирүүлхэ. Проблемнэ асуудал табиха, өөрынгөө һанамжануудые һурагшад урид хэлэхэ, хубаалдаха. “Дайсанай ара талада”: 2-дохи бүлэгэй 1 –дэхи, 3-дахи бүлэгэй 1-дэхи хэһэг
	54	“Дайсанай ара талада”: 5, 6, 7 -дохи бүлэгүүд	“Дайсанай ара талада”: 5, 6, 7 -длхи бүлэгүүд ые уншалга.шүүмжэлгэ
	55	“Дайсанай ара талада”: 8, 9-дэхи бүлэгүүд	Шүүмжэлэн уншаха. сюжет тайлбарилха. Дүтэрхы хөөрэхэ
	56	“Дайсанай ара талада”: 13-дахи бүлэгэй 2,3 –дахи хэһэгүүд	Сюжет тайлбарилха: үйлын уялаа, үйлын хүгжэлтэ, эршэдэлгэ, түгэсхэгшэ
	57	“Дайсанай ара талада”: 16-дахи бүлэгүүд	Литературна викторинын зорилго: хэр зэргэ һурагшад тус зохёолой удха, тэрэнэй авторай биографи, творчество мэдэхыень элирүүлхэ. Литературна теори: үйлын уялаа, үйлын хүгжэлтэ, эршэдэлгэ, түгэсхэлгэ. Хэшээл - мұрысөөн. Роман тухай ойлгосо
	58	Зохёолой гол идея«Дайн хүнэй ба арад зоной ажабайдалда»	Үгтэһэн асуудалнуудаар хөөрэлдөөн. “Хүн онсо байдалда” гэһэн сэдэбээр хөөрэлдөөн. Зохёолой удхаар тест-шалгалта.
	59	Зохёолой удхаар, түүхэ дээрэ үндэһэлэн ба	«Дайн хүнэй ба арад зоной ажабайдалда» найруулга Дайн хэды ехэ хохидол. Гашуудал асарнаб гэһэн бодол түрүүлхэ

		зурагаар зохёолго	
	60	Шог зүжэглэмэл зохёол	Шог зүжэглэмэл зохёол тухай. Зүжэгэй жанрнууд: арадай наадан, хатар, гурим заншалай ёһололнуудые гүйсэдхэлгэ. Тэдэнэй онсо янза .Уншалга. 192 нюурта дэхи нюурта үгтэһэн асуудалнуудаар хөөрэлдөөн.
	61	«Хазаар хара хахал»- шогто водевиль	. Баир Эрдынеевэй «Хазаар хара хахал» шогто водевиль тухай. Уншалга. 192 нюурта дэхи нюурта үгтэһэн асуудалнуудаар хөөрэлдөөн
	62	Баир Эрдынеевэй зохёолой зүрилдөөн	Баир Эрдынеевэй «Хазаар хара хахал» зохёолой зүрилдөөн. Зүжэгэй дүрэнүүдэй хэлэ шүүмжэлхэ. Ролёор уншалга.
	63	«Хазаар хара хахалай» сэдэб, байгуулга	«Хазаар хара хахалай» сэдэб элирүүлхэ. Зохёолой гол удха элирүүлхэ. Зүжэгэй энеэдэтэй зүйлнүүд Хэнэй дүрэ дура, һонирхол татанаб? Хөөрэлдөөн.олохо. Шог зүжэглэмэл зохёол тухай.
	64-65	Шалгалтын ажал	Аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо. Жэл соо мэдэхэ болоһон шадалаа тестээр шалгалта. .
	66	Литературна наадан Уран зохёол мэдэнэ гут?	

Нуралсалай-методическа хангалга

1. Ошорова С.А., Балданова С.С. Буряад литература. 7-дохи классай нуралсалай ном-хрестомати. Хоёр хубитай. – Улаан-Үдэ: «Бэлиг» түб, 2018.
2. Х.Г. Цыденова, Б.Ш. Ширапова Буряад литература, 8-дахи классай нуралсалай ном-хрестомати, Хоёр хубитай. – Улаан-Үдэ: «Бэлиг» түб, 2018.
3. С.А. Ошорова, Д.Б. Цыденов «Буряад литература» 9-дэхи классай нуралсалай ном-хрестомати, Хоёр хубитай. Улан-дэ, ГБУ РЦ «Бэлиг» түб, 2018 он.

Интернет-арга

1. <https://buryadxelen.com/>
2. <http://nomoihan.com/bur/>
3. <https://nom.buryat-lang.ru/>

1. Уран зохёол миндаһан дээрэ МРЗ
2. Мүнгэн дуһалнууд . Буряад зохёолой алтан жасаһаа